

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 3 juli 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.149/II/PN

Betreft: overtreding van de taalwetten door de onderneming IBM Belgium bvba

Geachte mevrouw,

In zitting van 29 juni 2018 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, een klacht ingediend tegen de onderneming IBM Belgium bvba door een werknemer omwille van het feit dat de onderneming IBM Belgium bvba het grootste deel van de documenten bestemd voor het personeel enkel in het Engels stelt, en niet in het Nederlands of Frans.

De klager heeft in zijn klacht naar de volgende documenten verwezen:

document 1.	26/02/2018 – de algemeen directeur IBM België kondigt een ‘mutual agreement program’ aan om met wederzijds akkoord IBM te verlaten: uitsluitend in het Engels;
document 2.	26/02/2018 – de informaticadienst van de BeLux stuurt een herinnering aan wie nog geen <i>IPhone</i> heeft: uitsluitend in het Engels;
document 3.	16/02/2018 – de rechterhand van de algemeen directeur IBM België stuurt een herinnering aan wie de gedragsrichtlijnen nog niet ondertekend heeft: uitsluitend in het Engels;
document 4.	12/02/2018 – wie ooit een bijdrage aan LinkMe – het 2-wekelijks e-blad - geleverd heeft, krijgt met een vaste regelmaat een uitnodiging om een artikel binnen te sturen: het artikel mag enkel in het Engels zijn geschreven en de uitnodiging is uitsluitend in het Engels;
document 5.	22/01/2018 – de dienst ‘Beveiliging’ meldt aan een werknemer dat zijn nieuw pasje klaar is: uitsluitend in het Engels;
document 6.	18/01/2018 – uitnodiging van de algemeen directeur IBM België in nieuwe werkruimte in Brussel: uitsluitend in het Engels;
document 7.	8/01/2018 – aankondiging van een ‘ <i>market leader</i> ’ van een van de afdelingen van IBM Belgium van een nieuwe ruimte op de tweede verdieping van Brussel: uitsluitend in het Engels;
document 8.	20/12/2017 – aankondiging van nieuw opleidingsprogramma door de personeelsdirectrice van de Benelux: uitsluitend in het Engels;
document 9.	14/12/2017 – de wekelijks Link.me verschijnt: uitsluitend in het Engels;
document 10.	13/12/2017 – Leaseplan, dat het wagenpark van IBM België beheert, organiseert een rondvraag: uitsluitend in het Engels;
document 11.	06/12/2017 – de algemeen directeur IBM België meldt dat het kantoor van Antwerpen verhuist: uitsluitend in het Engels;

- document 12. 06/12/2017 – uitnodiging van de communicatie dienst IBM België voor de kinderen van de werknemers om voor Sinterklaas een tekening te maken: uitsluitend in het Engels;
- document 13. 20/11/2017 – uitnodiging van personeelsdirectrice van Benelux om deel te nemen aan een nieuw beoordelingssysteem: uitsluitend in het Engels;
- document 14. 17/10/2017 – aankondiging door de verantwoordelijke van wagencontrole van een preventieve controle van de ruiten: uitsluitend in het Engels;
- document 15. 12/10/2017 – aankondiging van communicatieverantwoordelijke van de komst van de *IPhones*: uitsluitend in het Engels;
- document 16. 01/10/2017 – vraag van IBM België om deel te nemen aan een peiling: in verschillende talen, zoals het Frans, maar niet in het Nederlands;
- document 17. 21/06/2017 – uitnodiging van hoofd van 1 van de 2 afdelingen van GBS, een afdeling van IBM België, voor een presentatie en een drankje: uitsluitend in het Engels;
- document 18. 12/05/2017 – de preventieadviseur verstrekt het rapport over de re-integratie van langdurig zieken: uitsluitend in het Engels;
- document 19. 13/03/2017 – het hoofd van de dienst ‘lonen’ kondigt de invoering van een nieuw systeem aan waarin de loonbrieven zitten en waarmee men vakantie kan aanvragen: uitsluitend in het Engels;
- document 20. heden – de informatie over het ‘Benelux Career Center’, dat tot doel heeft het personeel bij te staan om zijn loopbaan uit te stippelen: uitsluitend in het Engels op intranet
- document 21. heden – de individuele resultaten van een onderzoek van hart en bloedvaten: uitsluitend in het Engels;
- document 22. heden – de preventiedienst heeft in de wachtzaal van de medische dienst een omschrijving van de taken van het traumateam liggen: uitsluitend in het Engels.

In uw brief van 15 mei 2018 deelde u volgend standpunt mee aan de VCT:

“1.

IBM Belgium is een Belgische dochteronderneming van IBM Corporation, een Amerikaanse onderneming gevestigd in New York. Onze onderneming opereert aldus in een internationale context. Bepaalde communicatie en documenten worden uniform opgesteld voor de hele IBM Groep. De voertaal binnen de IBM Groep is het Engels. Veel documenten en informatie zijn immers bestemd voor personeelsleden van ondernemingen die in het buitenland gevestigd zijn. Bovendien worden er door IBM Belgium ook werknemers tewerkgesteld die wel het Engels doch niet het Nederlands of het Frans machtig zijn.

Er mag in deze dan ook niet uit het oog verloren worden dat zeker voor wat de IT-wereld betreft het Engels niet enkel voertaal maar ook de werktal is. Ook door de rechtspraak van het Arbeidshof van Brussel werd reeds erkend dat het Engels de universele taal van de informatica is. IBM Belgium is hierop geen uitzondering. Het Engels is dan ook de voertaal alsook werktal bij de grote meerderheid van de klanten van IBM.

Een gegronde kennis van het Engels is dan ook vereist voor de meeste functies binnen onze onderneming.

2.

Ondanks de internationale context waarin de onderneming vertoeft alsook de specifieke IT-sector waarin zij opereert, waakt IMB Belgium er over om de regels inzake het gebruik van de talen na te leven.

Overeenkomstig artikel 52, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken dient een onderneming voor wat betreft haar exploitatiezetel in Brussel (Voor IBM Belgium: exploitatie gelegen te Bourgetlaan 42, 1130 Brussel) de akten en bescheiden bestemd voor het Nederlandssprekend personeel op te stellen in het Nederlands en voor het Franssprekend personeel in het Frans.

Alle sociale en fiscale documenten alsook wettelijk en reglementaire akten bestemd voor het personeel worden immers steeds opgesteld in de moedertaal van de werknemers. Zo zijn bijvoorbeeld de loonbrieven, het arbeidsreglement, het reglement van de groepsverzekering, de collectieve arbeidsovereenkomsten binnen de onderneming, de processen-verbaal van de vergaderingen met de werknemersvertegenwoordigers, etc., steeds zowel in het Frans als in het Nederlands opgesteld. Daarnaast worden de arbeidsovereenkomsten van de werknemers opgesteld in het Frans of het Nederlands, afhankelijk van de moedertaal van de werknemer in kwestie.

Verder waakt de IBM Belgium er ook dat documenten die een werkopdracht bevatten of die integraal als instructie beschouwd kunnen worden, voor zover de concurrentiepositie van IBM Belgium hierdoor niet verregaand ondermijnd zou worden, opgesteld worden in naleving van de taalwetgeving.

De documenten waarnaar verwezen wordt in uw schrijven van 6 april 2018, bevatten evenwel geen dergelijke werkopdrachten (bijvoorbeeld uitnodiging om facultatief een artikel in te leveren voor het tweewekelijks blad LinkMe alsook het blad zelf, informatie over nieuwe lokalen of werkruimtes, uitnodiging van IBM werknemers om een tekening in te sturen, rapporten van individuele onderzoeken, ...) Bovendien merkt IBM Belgium ook op dat de communicatie tussen collega's onderling, waarnaar eveneens verwezen wordt in uw schrijven van 6 april 2018 niet dient te voldoen aan de taalwetgeving.

IBM Belgium is dan ook van oordeel dat zij de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken naleeft.”

*
* *

De exploitatiezetel van IBM Belgium is gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Overeenkomstig artikel 52, § 1, tweede lid, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) dient zij de akten en bescheiden die bestemd voor hun Nederlandssprekend personeel op te stellen in het Nederlands, en die voor hun Franssprekend personeel in het Frans.

Onder een akte of bescheid bestemd voor het personeel dient te worden verstaan: een schriftelijk stuk waarvan de eindbestemming het personeel of een personeelslid is, of waarvan het personeel in zijn geheel of een personeelslid in het bijzonder de voornaamste belanghebbende is.

Enkele voorbeelden van zulke documenten zijn: dienstorders (VCT (NA) 25 januari 1966, nr. 897); mededelingen en instructies aan het personeel (VCT 12 november 1998, nr. 30.240); veiligheidsinstructies (bijvoorbeeld een evacuatieplan); collectieve arbeidsovereenkomsten (Arbr. Brussel 18 september 1990, *RW* 1990-1991, 547); sociale identiteitskaart uitgereikt door het Fonds voor bestaanszekerheid (VCT 23 mei 1996, nr. 27.072/073); arbeidsreglement en *policies* (VCT (NA) 1 december 1964, nr. 911); individuele arbeidsovereenkomsten en de clausules die er deel van maken (VCT (NA) 29 maart 1966, nr. 1516); opzeggingsbrief uitgaande van de werkgever (Cass. 6 mei 1985, *J.T.T.* 1986, 114); huishoudelijk reglement van ondernemingsraad of CPBW (VCT (NA) 29 maart 1966, nr. 1516); oproep voor en notulen van de vergaderingen met ondernemingsraad of CPBW; aangeplakte documenten inzake sociale verkiezingen; loonfiches (VCT (NA) 31 januari 1967, nr. 1839); personeelsregister (VCT (NA) 20 september 1966, nr. 1541); individuele rekening (VCT (NA) 23 mei 1967, nr. 1882); kwartaalaangifte RSZ; gezondheidsdossier; formulier voor de gezondheidsbeoordeling; document aanvraag vakantie; polis voor arbeidsongevallen; formulier aangifte arbeidsongeval (VCT 18 maart 1965; nr. 80); geneeskundig getuigschrift bij arbeidsongeval (VCT 18 maart 1965; nr. 80); formulier voor aangifte arbeidsongeschiktheid; formulier C4; fiscale fiche; attest bij oppensioenstelling; contracten voor groepsverzekeringen; aanvullende verzekeringen; (...)

De VCT oordeelt dat de volgende documenten die het voorwerp vormen van de klacht, dienen beschouwd te worden als een bescheiden bestemd voor het personeel, aangezien de eindbestemming van het document het personeel of een personeelslid is, of het personeel in zijn geheel of een personeelslid in het bijzonder de voornaamste belanghebbende is van het document:

document 1.	26/02/2018 – de algemeen directeur IBM België kondigt een ‘mutual agreement program’ aan om met wederzijds akkoord IBM te verlaten;
document 2.	26/02/2018 – de informaticadienst van de BeLux stuurt een herinnering aan wie nog geen <i>IPhone</i> heeft;
document 3.	16/02/2018 – de rechterhand van de algemeen directeur IBM België stuurt een herinnering aan wie de gedragsrichtlijnen nog niet ondertekend heeft;
document 6.	18/01/2018 – uitnodiging van de algemeen directeur IBM België over nieuwe werkruimte in Brussel;
document 7.	8/01/2018 – aankondiging van een ‘ <i>market leader</i> ’ van een van de afdelingen van IBM Belgium van een nieuwe ruimte op de tweede verdieping van Brussel;
document 8.	20/12/2017 – aankondiging van nieuw opleidingsprogramma door de personeelsdirectrice van de Benelux
document 9.	14/12/2017 – de wekelijks Link.me verschijnt;
document 10.	13/12/2017 – Leaseplan, dat het wagenpark van IBM België beheert, organiseert een rondvraag;
document 11.	06/12/2017 – de algemeen directeur IBM België meldt dat het kantoor van Antwerpen verhuist;
document 12.	06/12/2017 – uitnodiging van de communicatie dienst IBM België voor de kinderen van de werknemers om voor Sinterklaas een tekening te maken;
document 13.	20/11/2017 – uitnodiging van personeelsdirectrice van Benelux om deel te nemen aan nieuw beoordelingssysteem;
document 14.	17/10/2017 – aankondiging door de verantwoordelijke van wagencontrole van een preventieve controle van de ruiten;

- document 15. 12/10/2017 – aankondiging van communicatieverantwoordelijke van de komst van de *IPhones*;
- document 16. 01/10/2017 – vraag van IBM België om deel te nemen aan een peiling: in verschillende talen, zoals het Frans, maar niet in het Nederlands;
- document 17. 21/06/2017 – uitnodiging van hoofd van 1 van de 2 afdelingen van GBS, een afdeling van IBM België, voor een presentatie en een drankje;
- document 18. 12/05/2017 – de preventieadviseur verstrekt het rapport over de re-integratie van langdurig zieken;
- document 19. 13/03/2017 – het hoofd van de dienst ‘lonen’ kondigt de invoering van een nieuw systeem aan waarin de loonbrieven zitten en waarmee men vakantie kan aanvragen;
- document 20. heden – de informatie over het ‘Benelux Career Center’, dat tot doel heeft het personeel bij te staan om zijn loopbaan uit te stippelen;
- document 21. heden – de individuele resultaten van een onderzoek van hart en bloedvaten;
- document 22. heden – de preventiedienst heeft in de wachtzaal van de medische dienst een omschrijving van de taken van het traumateam liggen.

Geen van deze documenten zijn opgesteld in het Nederlands en het Frans wanneer zij bestemd zijn voor heel personeel, of in het Nederlands in het geval dat zij bestemd zijn voor het Nederlandssprekend personeel of personeelslid.

Derhalve is de klacht ontvankelijk en gegrond.

De documenten 4 en 5 vallen echter niet onder de SWT, aangezien deze documenten communicatie tussen collega's onderling betreffen.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd naar de klager.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,